

Vit eiga at gjalda aftur av skuldini

Okkurt er, sum bendir á, at rentan fer at hækka. Tað er tí av týðningi, at vit fara undir at gjalda av skuldini, heldur Sigurð Poulsen, landsbankastjóri. Hækkar rentan t. d. 4%, merkir tað, at vit í ár 2000 hava 100 milliúnir krónur í eykarentu av lánum upp á 2,3 milliardir krónur

EIRIKUR LINDENSKOV

- Tað rætta hevði verið, at pengar vóru settir av at gjalda landskassaskuldini aftur fyrri.

Hesi greiðu niðurstøðu er Sigurð Poulsen, landsbankastjóri komin til. Hann visir á, at nú tað sær út til at rentustøði úti í heimi kvinkar uppftir, er tað av týðningi, at vit fara undir at gjalda skuldina sum skjótast, so hon ikki veksur enn meira.

Hann sigur, at vit altíð verða noyðd at meta um ella finna eitt kompromi í millum at minka skuldina og at liva við teirri figgjarætlan, sum nú einaferð er lögð.

- Vil tað siga, at vit í staðin fyrri at gera iløgur, at veita skattalætta o. s. fr. skulu fara at gjalda uttanlands-skuld?

- Uttan at siga, at hosi tingini ikki hava týðning - so verða vit noyðd at minka um skuldina, sigur Sigurð Poulsen, sum tá skattalættin

upp á 100 mió varð givni 1. januar í 1995 segði, at skuldi skattalætti veitast, var tað tá rætta løtan.

- Vit hava ein grundleggjandi feil í okkara figgjarpolitikki, sigur Sigurð Poulsen, sum leggur dent á, at hann ikki kastar nokrum ávisum fyrri hetta.

- Vit stramma altíð, tá tað gongu illa, og lætta um, tá búskapurin aftur lætnar. Hetta er ikki rætt. Vit áttu at gjørt beint tað øvugta. Trupulleikin er bara tann, at politikararnir uppfata tað sum eitt fólkakrav, at lætt verður um, tá tað búskaparliga gongur betur. Kreditorarnir krevur samstundis, at vit skulu stramma um, tá tað gongur illa, visir Sigurð Poulsen á.

Eingin imyndar sær, at gjaldast skal í 99

Hann visir á ein vantandi politiskar vilja.

- Vilja vit hava handli-frælsi, tá tað gongur niður á bakka, mugu vit ganga

í móti fólkafatanini, tá tað gongur betur, heldur Sigurð Poulsen.

Men hetta krevur nógv av politikarunum, men ikki minst av almennu uppfatanini millum manna og av almenna kjakinum sum heild, visir Sigurð Poulsen á.

Sigurð Poulsen heldur, at tað rætta hevði verið, at skuldini nú minkaði við einum talið millum 100 og 200 mió um árið.

- Lán falla til gjaldingar longu í 1999. Lánsbrøv falla til gjaldingar í desember í ár og í april komandi ár. Statsláníni, sum gjaldast skulu í 1999 og 2000 eru upp á 2,3 mia og falla til gjaldingar innan tveir mánaðir, sigur Sigurð Poulsen, sum kortini visir á, at eingin imyndar sær, at vit skulu gjalda tey aftur tá - tað fara helst komandi avtalur at verða gjørdar um.

Kann ávirka sethúsafánini

- Men kunnu vit rokna við,

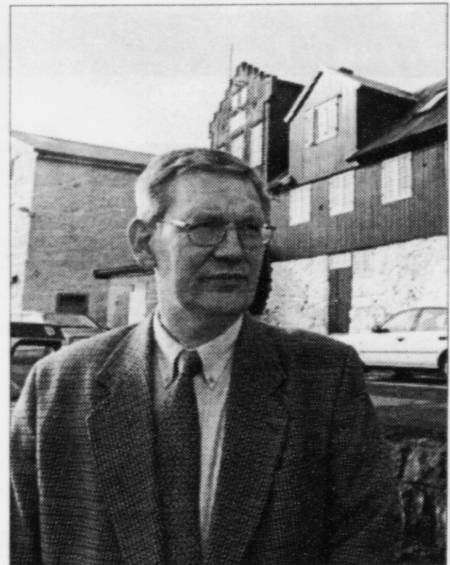
at rentustøðið í Føroyum fer at hækka í næstum?

- Landskassin verður so ikki ávirkaður av tí, tí størsti parturin av lánum hevur fastlagda rentu. Men skulu vit umfígga lán í 1999, og rentan t. d. verður 4% hægri, so fer tað at kosta okkum dyrt. Taka vit tær 2,3 mia sum falla til gjaldingar um árskið 1999/2000 - so kostar ein rentuhækking upp á 4% okkum 100 mió í eykaútreiðslum, sigur Sigurð Poulsen.

- Men veksur rentustigið varandi, kann tá ávirka sethúsafánini. Tað hevur týðning, hvussu skjótt ein rentuhækking forplantar seg til økt trýst á innlánsrentuna í peningastovnunum - og tá hækkar sjálvandi eisini útlánsrentan, visir Sigurð Poulsen á.

Rokna longu við hækkaðari rentu

Sigurð Poulsen vantar ikki, at vit fara at verðveita lága rentustøðið í langa tíð - og

Sigurð Poulsen, landsbankastjóri ávarar um, at vit eiga at gjalda av skuldini skjótast

huga vit í einum fimm ára perspektivi, vantar hann at rentan er hækkað.

- Sum nú er er tað tann stutta rentan, vit kalla, sum hækkar fyrst. T. v. s. tey stuttfreistaðu lánini. Men longu nú sæst, at marknaðurin er farin at rokna við eini hægri rentu á teimum longru lánunum.

- Forwardrentan, sum tann væntaða rentan verður kallað, er longu hækkað frá 6 - 7%, sigur Sigurð Poulsen - og spennid gongur heilt niður í lán sum eru upp á 4 ár.

Sigurð Poulsen visir kort-

ini á, at hetta kann broytast upp á stutta tíð - upp á eina fjóra mánaðir.

Men vit hava eina søguliga lága rentu. Fyri at sam-anbera skulu vit heili 40 ár aftur í tíðina, og er orsøkin tann, at vesturheimurin hevur fingið stýr á inflatiónini og at teir hava fingið ein ávisan vøkstur í búskapin uttan inflatión.

- Men fáa vit nú ein ó-kontrolleraðan vøkstur í USA ella í einum týðandi landi í Europa, so fáa vit eina hægri rentu.

Gjaldið skuld heldur enn at keypa bil og møblar

Landsbankastjórin heldur, fólk heldur eiga at gjalda skuld aftur, enn at keypa nýggjan bil ella møblar. Men hann heldur ikki, at nýtsla er ov stór

EIRIKUR LINDENSKOV

- Hava sethúsaáðanar størri rásarum, eiga eisini teir at hugsa um at fáa góldið skuld niður, heldur enn at gera aðrar iløgur, heldur Sigurð Poulsen, landsbankastjóri.

Hann heldur tað vera

skilabetri, at gjalda skuld, enn eitt nú at keypa ein nýggjan bil.

- Havið heldur møblarnar eitt ár longur, enn at skifta út, og nýtið teir pengarnar at gjalda skuld niður við, heldur hann.

- Men nýtslan í Føroyum er ikki ov stór, leggur Sig-

urð Poulsen dent á. - Men vit mugu ikki droyma um, at tað fer at lætta um enn.

Hyggjuráðini frá Sigurð Poulsen eru tí, at fólk skulu vera eins fyrivarin, sum tey hava verið seinnu árin.

- Vit eru á rættari leið, men enn er áhugin fyrri at gera iløgur í vinnulívið ikki

nóg stórur. Tí er tað ein vandi, um áhugin bráðliga fer at vaksa - og ov nógvur iløgur verða gjørdar í senn.

Sigurð Poulsen heldur, at fólk hava lært at kreppuni.

- Men viðhvørt verður lærdómurin lagdur til viks í eini veikari løtu, visir hann á.

Kanska roynir týski tjóðbankin at loypa hvøkk á

Men er rentuhækkingin ein tendensur, so er vandi á ferð, heldur Sigurð Poulsen, sum ræður landskassa, virkjun og privatfólki til at gjalda sum mest av skuld

EIRIKUR LINDENSKOV

heldur Sigurð Poulsen.

- Men er tað ein tendensur, so fer rentan at hækka enn meira. Tað er kortini ikki vist, at vit skulu upp á eina høga rentu beinan vegin. Men kortini eiga vit at vera fyrivarin og minka um byrðuna - gjalda av lánum, heldur landsbankastjóri.

Hann sigur, at hetta er galdandi fyrri landskassan, fyrri virki eins væl og fyrri hin einstaka sethúsaáðanar.

Um so er, fær hetta óivað positiv ávirkan,